

IMPACTUL PEDAGOGIEI DIFERENȚIATE ASUPRA PROCESULUI DE PREDARE-ÎNVĂȚARE ÎN CADRUL ORELOR DE LIMBA FRANCEZĂ

Profesor de limba franceză, Isirabahenda Petronela
Liceul Special pentru Deficienți de Vedere Cluj-Napoca

Propria experiență de exercitare a profesiei, la catedră, ca profesor de limba franceză în cadrul unui liceu din Cluj-Napoca, m-a determinat să aprofundez această temă : *Impactul pedagogiei diferențiate asupra procesului de predare-învățare în cadrul orelor de limba franceză.*

Pornind de la următoarele întrebări: *Cum putem să utilizăm pedagogia diferențiată în cadrul orelor de limba franceză la gimnaziu și la liceu ? și Cum am putea să aplicăm pedagogia diferențiată în cadrul școlilor din România ?*, vom încerca să găsim un răspuns referitor la importanța și impactul pedagogiei diferențiate în sistemul școlar din România și, în același timp, să observăm obstacolele pe care le putem întâmpina în aplicarea strategiei de pedagogie diferențiată.

Elevii sunt diferiți pentru că nu au același background educațional, nu au aceleași experiențe trăite, nu au aceleași strategii de învățare, nu sunt motivați în același mod. Este important ca elevul să învețe într-un mod eficace și independent. El își va planifica propriile "pârghii" de cunoaștere, de investigare, de rezolvare de probleme pe care le va perfecționa treptat.

Atunci când vorbim despre procesul de predare-învățare, unii elevi pot întâmpina dificultăți temporare. Pentru alții, dificultățile pot fi de lungă durată și împiedică succesul lor școlar.

Pe parcursul experienței didactice, am realizat că atât testele inițiale, testele pe capitole sau de sfârșit de modul cât și chestionarele, rapoartele evaluărilor mi-au permis să stabilesc un diagnostic precis al situației fiecărui elev în ceea ce privesc cunoștințele și competențele sale.

În lucrarea *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning (1971)*, Bloom delimitează trei tipuri de evaluare : evaluarea diagnostică, evaluarea formativă și evaluarea sumativă.

Pornind de la această teorie, vom realiza o schemă cu aceste trei tipuri de evaluare pe care le vom utiliza pe parcursul unui an școlar în cadrul orelor de limba franceză.

Înainte

- Anticiparea dificultăților
- Integrarea elementelor de diferențiere în pregătirea orei de limba franceză
- Amenajarea clasei: desene, afișe, etc. reprezentative pentru Franța și limba franceză

În timp ce

- Adaptarea mijloacelor didactice la nivelul real al elevilor
- Reactualizarea cunoștințelor
- Utilizarea de documente audio și video
- Formarea perechilor, grupurilor de lucru
- Varierea metodelor de predare
- Îndrumarea și ghidajul, feedback-ul

După

- Remediere

Pornind de la această schemă (înainte, în timp ce, după), ne propunem să evaluăm elevii în diferite etape : *înainte* presupune o evaluarea diagnostică, *în timp ce* presupune o evaluarea formativă, iar *după* reprezintă o evaluarea sumativă.

Prima etapă – evaluarea diagnostică, ne permite să observăm clasa și nivelul lor de limbă. Încă de la primele ore, putem remarca pe elevii care prezintă dificultăți la limba franceză. În această etapă este momentul să analizăm situația clasei *a priori*.

A doua etapă – evaluarea formativă, cu ajutorul grupelor sau perechilor propunem o serie de activități. Elevii vor fi grupați într-un anumit mod pentru a încuraja un anumit tip de activitate. Diversitatea grupurilor va favoriza ducerea la bun sfârșit a rezolvării sarcinilor de lucru. Cadrul didactic trebuie să se asigure că mesajul lui a fost bine transmis

și receptat de către toți elevii. Unde este necesar, mai ales la partea de vocabular, să îi provoace să reformuleze fără intervenția dascălului.

A treia etapă – evaluarea sumativă, ne permite să evaluăm progresul sau mai rar, regresul elevilor. Prin urmare, elevi care se află în dificultatea de a învăța o limbă străină eșuează pentru că nu cunosc strategii eficiente de învățare. De aceea, în această etapă rolul profesorului este primordial.

Aceste evaluări ne permit să observăm și să analizăm lecțiile mai puțin reușite, situațiile probleme. Astfel, vom putea remarca că o anumită metodă nu a fost eficientă și vom încerca să punem în aplicare noi metode, strategii.

Este necesar să variem metodelor de predare prin utilizarea diferitelor tipuri de exerciții, printre care și jocurile de cuvinte, rebus, puzzle, etc. Pentru fiecare etapă este important să acordăm un timp necesar pentru observarea, analiza unei cerințe, dar și revenirea la aceasta atunci când situația o impune.

La limba și literatura franceză, putem remarca diferențe de înțelegere în special la nivelul de lectură și de conjugarea verbelor, la partea de gramatică. Scopul nostru este ca elevii buni să continue să avanseze fără ca ritmul lor să fie afectat, iar elevii mai puțin buni să continue să avanseze cu propriul lor ritm de învățare.

Obiectivul nostru principal este pregătirea optimă a elevului la orele de limba franceză. Suntem conștienți de faptul că o melodie nu a fost realizată cu intenția de a ține cu ajutorul ei o oră de franceză sau de a desfășura activități gramaticale, ci pur și simplu să trezească emoții.

Metoda audio-vizuală ne permite să învățăm comunicarea orală cu nativii din Franța sau cu vorbitorii de limba franceză provenind din țări în care limba franceză este o limbă oficială : dialoguri pe diferite teme, schimb de replici față în față, documentare, melodii, filme, etc. Această metodă ne permite să îi înțelegem pe nativi cum vorbesc între ei sau cum se exprimă în media, în ziare, la televizor sau radio.

Utilizarea strategii diferențiate are un impact pozitiv asupra elevilor și necesită utilizarea unui material didactic variat. Avantajele pedagogiei diferențiate sunt multiple, printre care amintim :

- Stimulează originalitatea și creativitatea elevilor;
- Stimulează spiritul de echipă;
- Încurajează încrederea în forțele proprii ale elevului; ajută elevul care prezintă dificultăți să se exprime și să-și dezvolte reflecția personală;
- Oferă ocazia tuturor elevilor să participe;
- Favorizează și asigură interacțiunile sociale și dialogul între elevi;

- Respectă ritmul propriu al fiecărui elev;
- Adaptează materialului didactic la stilurile proprii de învățare;
- Valorificarea cunoștințelor acumulate anterior.

Aceste efecte pozitive menționate în lista de mai sus vor avea drept rezultat dispariția nivelurilor diferite ale elevilor, dar și prevenirea eșecului școlar.

Pentru ca o oră de limba franceză să fie reușită și atrăgătoare, în sistemul școlar din România, cadrul didactic trebuie să știe să adopte și să adapteze cunoștințele sale ținând cont de particularitatea fiecărui elev.

Sistemul educațional din România este considerat ca și prima cauză principală a eșecului școlar. Într-adevăr, sistemul nostru educațional contribuie direct la eșecul școlar deoarece oferă o predare standard, identică pentru toți elevii, neținând cont de diferențele lor intelectuale, cognitive, emoționale, etc. Fiecare școlar are propriul ritm.

Numărul clasei de elevi este de 30-35 elevi reprezintă o problemă serioasă, atât pentru elevi, cât și pentru profesori deoarece este extrem de dificil să observi și să poți să remediezi problemele fiecărui elev. Prin urmare, în fața acestei realități, considerăm că nu este potrivit să oferim același material pedagogic tuturor școlărilor, iar diferențierea educațională ar putea fi văzută ca o soluție în rezolvarea acestei probleme. Este necesar să recurgem la un set divers de resurse și strategii didactice în cadrul procesului de predare-învățare, pentru a permite tuturor elevilor, indiferent de vârstă, aptitudini, cunoștințe cu nivele diferite, să realizeze prin căi diferite obiective comune.

Nepotrivirea programelor școlare reprezintă un factor care poate duce la eșecul școlar deoarece nu respectă nevoile și interesele elevilor prin supraîncărcarea sau carența materiei care sunt inadecvate, nu favorizează motivarea și nu țin cont de dezvoltarea psihologică a copiilor.

În concluzie, abordarea pedagogiei diferențiate în cadrul orelor de limba franceză este o condiție *sine qua non* în procesul de predare-învățare. Utilizarea activităților care presupun diferențierea pedagogică va avea drept obiectiv creșterea interesului și a motivației pentru studierea limbii franceze.

BIBLIOGRAFIE

Bloom, Madaus et Hasting *Handbook on Formative and Summative Evaluation of Student Learning*, New York, McGraw-Hill, 1971.

Radu I. T., *Învățământul diferențiat. Concepții și strategii*. B.: EDP, 1978.

Articole disponibile online :

<http://www.asociatia-profesorilor.ro/pledoarie-pentru-studiul-limbii-franceze.html>